

Muistio Keskustan kaavaillasta 18.4.2023

Fellmanniassa järjestetyn tilaisuuden alkuosuus pidettiin auditoriossa, jossa esiteltiin lyhyesti ajankohtaisia keskusta-alueen hankkeita. Paikalla olleiden lisäksi esityksiä ja keskustelua pääsi seuraamaan myös etänä Teamsissa. Tilaisuuden loppupuolelle Fellmannian aulatiloihin oli laitettu esille työkohteiden havainnekuvia. Osallistujat pääsivät tällöin tutustumaan tarkemmin työkohteisiin ja juttelemaan suunnittelijoiden kanssa. Kaupungin edustajien lisäksi paikalla oli noin 105 osallistujaa.

Esitykset:

Tilaisuuden avasi vuorovaikutussuunnittelija Juuso Heinämäki

Ensimmäisessä esityksessä kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki esitteli keskustan alueen asemakaavatöitä. Työn alla on mm. mielenkiintoinen Harjun kortteli, jolle etsitään tulevaisuuden käyttötapoja yhdessä asukkaiden kanssa.

Puheenvuoroa jatkoi Riitta Niskanen, joka esitteli alkavaa Lahden Keskustavisio 2040 työtä ja toivotti asukkaat mukaan ideoimaan. Tavoitteena on luoda korkealta katsova visio yhdessä asukkaiden kanssa Lahden keskustalle. Visiossa on tarkoitus luoda edellytyksiä elinvoimalle, saavutettavuudelle ja viihtyisyydelle. Työssä käytetään apuna myös ulkopuolista konsulttia. Kaupungin päättäjät pääsevät kommentoimaan visiota kesän alussa ja asukkaille järjestetään vuorovaikutteisia tilaisuuksia syksyllä 2023. Lisäksi esiteltiin lyhyesti kesätorin ja tapahtumavuoden näkyvyyttä keskustassa. Keskustan kesänavaus järjestetään 27.5.

Asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski esitteli Paavolan alueen kehitysnäkymiä. Alueelle on tehty mm. tornitaloselvitys, jonka mukaan Paavolaan olisi kaupunkikuvallisesti mahdollista rakentaa myös korkeampia tornitaloja. Paavolassa on useampi suunnittelukohde meneillään; Kirkkokatu 8 ja 10,

Luhdan kortteli, Sammonkatu 8 ja Iskun kortteli. Esityksessä näytettiin luonnosvaiheen hankkeista havainnekuvia ja esiteltiin, kuinka hankkeet etenevät.

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen esitteli Ranta-Kartanon rakentamisen tilannekuvaa. Rakentuva Ranta-Kartano tuo keskustaa lähemmäksi kohti Vesijärven rantaa. Keskipuiston ja -väylän rakentaminen jatkuu 2024 ja se valmistuu muun rakentamisen edetessä. Pysäköintitalo valmistuu kesällä 2023 ja mahdollisen uimahallin vastaiselle seinälle on suunnitteilla tilapäinen muraalimaalaus. Pysäköintitalon valmistumisen myötä maksuton pysäköinti alueella päättyy kesän lopulla. Väliaikaistoiminnot, kuten pumptrack jatkaa toimintoja, kunnes tonttia aletaan rakentamaan. Muutakin tilapäiskäyttöä on suunnitteilla, alueelle sijoitetaan esimerkiksi taidekontti.

Rakennuttajapäällikkö Leena Pirttilä kertoi Kisapuiston rakentamisen suunnitelmista ja aikatauluista. Alueella on uusittu pesäpallokenttää ja tekojäärataa, jota pääsee käyttämään seuraavana talvena. Kisapuiston jalkapallokentän katsomo puretaan loppukesästä 2023 ja uusi katsomorakennus on valmis keväällä 2025. Pääkenttä on tuon ajan pois käytöstä, jolloin sen keinonurmi myös uusitaan. Aurinkokatsomo säilyy ennallaan.

Viimeisessä esityksessä suunnitteluhortonomi Anniina Saimakoski esitteli kaupungintalon peruskorjauksen suunnitelmia. Korjauksessa hyödynnetään historiallisen puiston vanhoja suunnitelmia, eli puisto palautetaan alkuperäiseen asuunsa. Pääasiassa uusitaan valaistuksia ja istutuksia ja tuodaan mukaan uusia kasvilajeja. Uusittu puisto muodostaa kaupunkikuvallisen kokonaisuuden kaupungintalon kanssa, jonka peruskorjaus on valmistumassa.

Esitysten jälkeen oli varattu noin puoli tuntia kysymyksille ja keskustelulle. Osallistujilla oli vielä mahdollisuus jäädä keskustelemaan suunnittelijoiden kanssa aulatiloissa jatkuneessa osuudessa.

Kysymykset ja kommentit:

- 1. Kaupungintalon läheisyyteen on toivottu pyöräparkkeja, onko sellaisia tulossa tai huomioitu?**
Pyöräparkkien sijoittelu on huomioitu viereisten katujen osalta, mutta suunnittelu on keskeytetty, koska viereisen Harjun koulun asemakaavaprosessia edistetään. On huomioitu, että alueelle kaivataan pyöräparkkeja ja se otetaan jatkosuunnittelussa huomioon.
- 2. Kaupungintalonpuiston suunnitelmat menevät hivistelyksi, miksi valmis ja viihtyisä puisto tehdään uusiksi?** Osittain peruskorjaukseen on syynä se, että puisto on osa kokonaisuutta kaupungintalon kanssa sen julkisivun jatkeena. Tämänhetkinen kunto ei vastaa puiston historiallista arvoa.
- 3. Missä on Aleksanterinkadun peruskorjauksen suunnitelmat?** Aleksanterinkadun suunnitelmat eivät ole nyt listoilla. Peruskorjauksen suunnittelu pitäisi aloittaa, mutta keskeistä katua ei haluttu työmaaksi tapahtumavuonna 2023.
- 4. Kommentti valtuutetulta kaupungintalonpuistosta; Uusittu kaupungintalo vaatii arvoisensa kaupungintalonpuiston. Pyöräparkkien osalta on saatu paljon palautetta. Onko aikomuksia rakentaa puistoon lippakioskia, ihmiset kaipaavat myös palveluita uusittuun puistoon? Näistä on esimerkkejä Helsingistä ja ne tällaiseen historialliseen ympäristöön myös sopii, jos sellaisia päätetään suunnitella. Muita huomioita esityksistä: Kannatan tiivistä kaupunkirakennetta, Paavolaan sopii tornitaloja. Sammonkatu 8 osalta toivon tiloja taiteilijoille ja pienyrityksille työtiloja Helsingin Kaapelitehtaan tapaan. Tontille mahtuu siis muutakin asumisen lisäksi. Kaupungintalonpuistoon on suunniteltu tapahtumasähköjä, jotka myös mahdollistavat kaupallisia palveluita esimerkiksi liikuteltaville kioskeille. Tiiviin rakentamisen osalta on tärkeää ottaa huomioon Lahden hidas kasvuvauhti, joka vaikuttaa Paavolan alueen rakentumiseen. Yritetään myös kaikilla muilla tavoilla, kuten hienoilla puistoilla ja keskustan elinvoimalla tehdä Lahtea vetovoimaiseksi kaupungiksi, joka auttaisi kaupungin kasvussa.**
- 5. Alun keskustaa esitelleessä esityksessä sanottiin, että kauppa on siirtynyt muualle. Ei se olisi siirtynyt, jos olisi jätetty Karisma kaavoittamatta. Pitäisi harkita silloin kuin kaavaa tehdään, että mihin se vie kaupan toimintoja.**

Kaupan rakenteen muutoksen hallitseminen on ollut kaavoittajille todella iso haaste valtakunnallisesti viimeisten vuosikymmenien aikana. Kaupan toimijat ovat hakeutuneet uusiin kauppakeskuksiin. Kaupan toimijoilta on kuultu, että eivät välttämättä tule Lahteen, jos tarjolla ei ole moderneja tiloja esimerkiksi uusissa kauppakeskuksissa, joita on sitten kaavoitettu kaupunkikeskustojen ulkopuolelle. Joudutaan siis tasapainoilemaan. Kauppakeskukset toki ovat vaikuttaneet keskustojen kauppaan, näin myös Lahdessa.

- 6. Paavolan päiväkodista ei kerrottu tarkemmin suunnitelmia. Mikä sen tilanne on?** Paavolan päiväkodin olisi tarkoitus valmistua 2026 loppuun mennessä. Seuraavaksi selvitetään, mikä olisi tarkoituksenmukaisin tapa se toteuttaa. Kaavoitus käynnistyy yhdessä hankkeen kanssa.
- 7. Kauppoja riittää keskustassa vieläkin erittäin runsaasti. Karisman kauppakeskuksen kokoisella alueella on keskustassa kaksinkertainen määrä kauppoja verrattuna Karismaan. Lahden keskustassa on kolme kauppakeskusta ja monta hypermarkettia ja yli 800 kivijalkaliiketilaa.**
- 8. Jotakin sellaista Kaapelitehtaan tapaista luovan luokan tilaa Lahteen tarvittaisiin, jotta saataisiin imuroitua Helsingistä kaikki ne luovat osaajat tänne luomaan liiketoimintaa.** Monipuolisia julkisia ja yksityisiä palveluita kaivataan ja kaupunki voi oman osuutensa strategisesti ja viisaasti tehdä. Malva on yksi esimerkki menestyksekkästä hankkeesta.
- 9. Sammonkadun talon omistaja on Spatium, joka on Lahden kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Siihen on hyvä kaupunkilaisten esittää toiveita. Mikä on Harjukadun tilanne? Vuorikatua nyt kavennettiin. On ollut puheissa jopa Harjukadun katkaiseminen liikenteeltä? Tämä on hyvä väylä Hollolankadun suunnasta sairaalanmäelle.** Harjukadusta puhuttiin aiemmin kaupungintalonpuiston suunnitelmia hyväksyttäessä ja lautakunnassa käytiin keskusteluja. Asia liittyy oleellisesti Harjun koulun korttelin tulevaisuuteen, joten asia ratkaistaan korttelin asemakaavoituksen yhteydessä. Asiaan liittyy myös kaupungintalon kohdalla olevien pysäköintipaikkojen tulevaisuus.
- 10. Onko pumptrack-radalle löytynyt uutta paikkaa tulevaisuudessa?** Paikkana on mietitty keskuspuistoa. Hyvin mielellään toteuttaisimme keskustan alueelle, mutta keskusta on jo niin

täyteen rakennettu, että sille on hyvin vaikea löytää paikkaa. Jos paikka löytyy, niin laitamme sen heti työohjelmaan.

11. Kommenttina, myös Harjun koulua voisi miettiä Kaapelitehtaan kaltaiseen käyttöön.

12. Pumptrack-radalle olisi paikka, jos Kariniemenkatu laitettaisiin poikki ja siirrettäisiin se tien paikalle. Läpiajoliikenne ei ole välttämätön.

13. Miten asumisen rakentaminen liittyy talousalueeseen ja työpaikkoihin? Millainen on keskustan saavutettavuus ja kaupunkivihreän suunnitelmat? Talousalueen kysymys liittyy yleiskaavaan. Keskustan saavutettavuus on yksi tärkeä asia elinvoiman kannalta. On oltava asukkaita ja työpaikkoja. Tulevaisuudessa monia töitä tehdään myös etänä, mutta hyvä miettiä, missä tehdään työt, joita ei voi tehdä etänä. Nyt toivotaan kovasti, että uudet investointipäätökset tuovat uusia työpaikkoja Lahden keskustan ulkopuolelle ja sen myötä syntyy kysyntää palveluille keskustaan. Kyseessä siis isompi asia, jota ratkotaan Lahden suunta -työssä. Suunnittelijat ovat tietoisia näistä mainituista seikoista. Lahti on maakunnan keskus ja Lahdessa käy enemmän ihmisiä töissä, kuin meiltä käy kaupungin ulkopuolella.

14. Kysymys Ranta-Kartanosta. Nyt kun hotelli/kylpylähanke ei toteutunut, niin onko suunnitelma B:tä? Esimerkiksi Luhta-kiinteistöillä on intressi rakentaa hotelli Lahteen korkealaatuinen hotelli. Kaupunkiin ei välttämättä mahdu kahta uutta hotellia, eli voisiko Ranta-Kartanoon olla vaihtoehtoisena suunnitelmana esimerkiksi liikuntakeskus tai muuta? Tämänkin tilaisuuden tarkoituksena on juuri miettiä yhdessä vaihtoehtoisia ajatuksia suunnitelmiin. Tähän keskusteluun halutaan asukkaat mukaan. Kaupungin alueella on suunnitelmia jopa seitsemälle hotellin paikalle. Toivomme, että jokin lähtisi käyntiin. Jos osoittautuu, että uimahalli menee muualle ja hotellia ei tule Ranta-Kartanoon tule, niin silloin on lähdettävä muuttamaan kaavaa. Joka tapauksessa jotain niille tonteille rakennetaan.

15. Pumptrack-radon voisi sijoittaa Ursan kentälle, josta poistuu koulukäytön parakit. Lisäksi sinne voisi sijoittaa koirapuiston. Sinne voisi sijoittaa tällaista väliaikakäyttöä. Kysymys jalkapallokentistä, miten on ajateltu eri seurat ja harrastustoiminta pärjää, kun Kisapuisto menee remonttiin ja Patomäen kentät eivät ole pelikunnossa. Tieto remonteista olisi hyvä saada mahdollisimman ajoissa seuroille, jotka suunnittelevat toimintaansa. Toivotaan siis

vuoropuhelua ajoissa. Millä aikataululla saadaan siis lisää kenttiä harjoituskäyttöön? Ursan kentän väliaikaiskäyttöä koskevia ideoita voidaan tutkia, olisiko mahdollista toteuttaa. Seurat ovat saaneet tiedot liikuntapalveluvastaavien kautta ja vuoro-kenttäjärjestelyt on tehty. Käytöstä poistuu vain yksi kenttä kesään 2024 saakka. Pajulahdessa on kenttä käytössä ja Rakokiven urheilukeskuksen uusi kenttä myös. Ikävää vaan on, että Rakokiven kenttä todetaan on kaukana. Patomäessä päästään suunnitelmien mukaan pelaamaan 2024.

16. Milloin Lahden keskusta saa kävelykadun? Tämän toiveen voisi kirjata tulevaan Keskustavision, että kaupunki saisi lisää alueita kävelyn.

17. Annettiinko keskustavision suunnittelu konsultille? Keskustavision läpiviemiseen tarvitaan ulkopuolista apua. Konsultti ei siis laadi visiota, vaan se tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten, päättäjien ja suunnittelijoiden kanssa.

18. Mihin tulee keskustaan sähköpotkulautojen pysäköintialueet? Niille täytyy määrätä pysäköintipaikat. Tämä on yhteinen ongelma, johon lainsäätäjätkin etsii ratkaisua. Lahdessa pyritään maalaamaan pysäköintialueita, mutta tämän hetken lainsäädännöllä on hyvin vaikea lähteä sanktioimaan väärin pysäköityjä sähköpotkulautoja.

19. Ursan kenttä toimisi hyvin myös urheilukenttänä, koska Lotilan koulun kentällä on Paavolan päiväkodin väliaikaisrakennus. Lotilan koulu ja otaksuttavasti myös Gaudia-Tiirismaa-Harjun koulu tarvitsevat Paavolan kentän lisäksi liikuntatilaa.

20. Jos sähköpotkulaudoille tehdään merkittyjä paikkoja, niin niitä pitäisi olla paljon. Niiden ajatuksena on nonstop käyttöönotto ja pysäköinti.

Muistion kokosi vuorovaikutussuunnittelija Juuso Heinämäki